

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Vojkova cesta 61, 1000 Ljubljana

T: 01 471 33 22

F: 01 431 81 17

E: gp.dgzs@urszr.si

www.sos112.si

Številka: 900-8/2013-5 - DGZR
Datum: 17.04.2013

Navodilo za uporabo prikolice za reševanje ob množičnih nesrečah

Ljubljana, april 2013

1. UVOD

Osnovni namen prikolice za reševanje ob množičnih nesrečah (v nadaljevanju prikolice) je na kraju nesreče zagotoviti potrebno dodatno opremo, ki jo potrebujejo pripadniki enot za zaščito, reševanje in pomoč, ki prvi ukrepajo na kraju dogodka. Izkušnje iz intervencij ob množičnih nesrečah na avtocestah in izkušnje iz vaj so pokazale, da oprema ki jo imajo enote, ki prve posredujejo ob nesreči ni zadostna za reševanje in oskrbo večjega števila poškodovanih.

Ob množičnih nesrečah so prvi na mestu reševanja ekipe nujne medicinske pomoči, gasilci in policija. Delo teh treh služb se pri reševanju prekriva in dopolnjuje, zato sta sodelovanje in usklajeno delovanje ključnega pomena. Reševanje v širšem smislu ne zajema samo medicinske oskrbe, saj je potrebno do mesta nesreče najprej priti (pogosto težak dostop), najti vse ponesrečene (tema, megla, slabo pregleden teren), jih zavarovati in prenesti z nevarnih mest (ukleščanje, ogenj, nevarnost eksplozije, uhajanje nevarnih snovi, rušenje zgradbe...), jim nuditi ustrezno medicinsko pomoč, jih zaščititi pred neugodnimi vremenskimi razmerami (dež, mraz, tudi sonce...) in praviloma prepeljati v nadaljnjo zdravstveno oskrbo. Kadar je poškodovanih veliko, ni mogoče vseh takoj prepeljati v nadaljnjo oskrbo. To pomeni, da je potrebno zaščititi in poskrbeti za poškodovane in nepoškodovane udeležence nesreče v času, ko čakajo na prevoz. Na mestu nesreče pa je potrebno poskrbeti tudi za mrtve.

Prikolica se uporablja ob katerikoli naravni ali drugi nesreči, ko je izpolnjen kriterij za množično nesrečo. Odločitev za aktiviranje je v pristojnosti vodje intervencije oziroma pristojnega regijskega poveljnika Civilne zaščite ali poveljnika Civilne zaščite Republike Slovenije oziroma njihovih namestnikov. V prikolicah je oprema za triažo in najnujnejšo oskrbo večjega števila ponesrečencev, oprema za razsvetljavo, različna nosila, medicinska oprema in material ter druga reševalna oprema.

Prikolica se lahko uporablja tudi za usposabljanja in predstavitve dejavnosti in opreme s področja zaščite, reševanja in pomoči ter nujne medicinske pomoči širši javnosti.

2. VSEBINA NAVODILA

Postopkovnik uporabe prikolice določa:

- namen in opis prikolice,
- zagotavljanje pripravljenosti prikolice,
- postopek ob uporabi (aktiviranju) prikolice in
- uporabo prikolice za potrebe usposabljanja in predstavitve dejavnosti in opreme s področja zaščite, reševanja in pomoči ter nujne medicinske pomoči širši javnosti.

3. NAMEN IN OPIS PRIKOLICE

3.1 Namen

Prikolica je namenjena uporabi na področju zaščite in reševanja, dodatne nadgradnje pa bi omogočale tudi prevoz opreme vojaških, gasilskih, policijskih in drugih enot. Nadgradnje so modularne in jih je mogoče hitro nadgraditi za različne vrste tovara.

Platformo se da delno razstaviti in ponovno zložiti, tako da je možno po kopnem, morju ali zraku hkrati prepeljati večje število prikolic. Vzorčni model prikolice je bil izdelan leta 2008, v letu 2009 pa je bil preizkusno uporabljen v Poklicni gasilski brigadi in Službi nujne medicinske pomoči v Celju. V letu 2011 je bil izdelan nov prototip prikolic. Od začetka decembra 2011 so prikolice za množične nesreče predane v uporabo gasilskim enotam širšega pomena (v nadaljevanju GEŠP) in službam nujne medicinske pomoči (v nadaljevanju SNMP) v Celju, Murski Soboti, Kopru, Kranju, Novem mestu, Novi Gorici in v Državnem logističnem centru Roje. Prikolice so namenjene za uporabo na območju pristojne regije, širše v državi in ob nudenju meddržavne pomoči sosednjim državam.

3.2 Opis

Prototip lahke namenske prikolice je bil izdelan v okviru raziskovalnega projekta Ministrstva za obrambo TP-MIR v letu 2010. Prikolica je sestavljena iz podvozja, ki ga je izdelalo podjetje TPV Prikolice d.o.o, in na podvozje nameščenega modula za množične nesreče. Modul je izdelalo podjetje GNV d.o.o. iz Celja, ki se ukvarja z izdelavo gasilski in specialnih nadgradenj vozil. Močna konstrukcija in podvozje prikolici zagotavlja dobro lego na cesti in tudi na zahtevnejšem terenu. Vgrajena pritrdišča za vrvi omogočajo dvig in transport prazne prikolice s helikopterjem. Prilagodljiva priklopna ruda omogoča vleko z osebnimi, terenskimi, tovornimi, bojnimi in drugimi specialnimi vozili. Vgrajen elektronski modul omogoča priklop na različne električne sisteme na vlečnih vozilih. Zagotovljena je ustrezna trdnost in nosilnost, hkrati pa lahkost in prožnost konstrukcije in podvozja.

3.3 Prostorska zasnova prikolice

Na **desni strani** prikolice je oprema razvrščena v 3 bokse:

V prvem desnem boksu so nameščeni:

- kovček aluminijasti za razsvetljavo - št. 10:
 - komplet za osvetljevanje - svetilka (6 x min 100W) s podaljškom za osvetlitev šotor – v kompletu s pripadajočo el. opremo;
 - podaljšek električni kabelski; 220 V; na kolutu 50 m;
 - podaljšek električni kabelski; 220 V; na kolutu 25 m;
- elektro-agregat KIPOR, mod. KGE6500E, 5,5 kVA/21,7 A (enofazni) 12V/8,3A;
- stikalna plošča - komplet z vtičnicami;
- svetilka akumulatorska (s polnilno enoto)
- naprava radijska ročna; MOTOROLA; tip. DP 3600 (s polnilno enoto)
- megafon baterijski;
- lopata (razna);
- sekira (velika, mala);
- aparat gasilni S-9;
- lestev teleskopska, Telesteps (L = 3,8 m);)
- stožec signalno varnostni (komplet za označevanje - stožec in trak Civilne zaščite);

V drugem desnem boksu so nameščeni:

- kovček aluminijasti »RDEČI« (NMP) - št. 1
- kovček aluminijasti »RDEČI« (NMP) - št. 2
- kovček aluminijasti »RDEČI« (NMP) - št. 3
- kovček aluminijasti »RUMENI« (NMP) - št. 4
- kovček aluminijasti »RUMENI« (NMP) - št. 5
- kovček aluminijasti »RUMENI« (NMP) - št. 6
- kovček aluminijasti »ZELENI« (NMP) - št. 7
- kovček aluminijasti »ZELENI« (NMP) - št. 8
- kovček za pisarniški material - št. 9

V **tretjem desnem boku** so nameščeni:

- nosila zajemalna (s pasovi in oporo za glavo);
- nosila zložljiva; SAVER; mod. S-2108;

Na **levi strani** prikolice je oprema razvrščena v 3 bokse:

V **prvem levem boksu** so nameščeni:

- rezervna tlačna posoda 6 l, 300 bar;
- stol terenski tip KAMP;
- miza terenska zložljiva;
- nosila koritasta; FERNO, mod. 71;
- nosila transportna (transportna enota) tip UT 2000;
- kovček aluminijasti za kisik (NMP) – št. 11
- kovček aluminijasti »RDEČI« (NMP) – št. 12

V **drugem levem boksu** je nameščena:

- opornica vakuumaska AS 190-8 za prvo pomoč;
- steznik imobilizacijski; FERNO KED; mod. 125;
- vreča za mrtve – siva;
- astrofolija;
- kovček aluminijasti - št. 13;
 - čelada alpinistična;
 - svetilka čelna za čelado;
- kovček aluminijasti za infuzijska stojala (NMP) – št. 14

V **tretjem levem boksu** je nameščena:

- nosila plavajoča za reševanje iz vode z veznimi pasovi Medevac; FERNO; imobilizacijski sistem AQUABOARD – deska za reševanje iz vode;
- kovček aluminijasti - št. 15:
 - odeja;
- kovček aluminijasti - št. 16:
 - odeja;
- kovček aluminijasti za zdravila (NMP) - št. 17
- kovček aluminijasti za Burnshield (NMP) - št. 18

Na **zadnji strani prikolice** v predalih boksa so nameščeni:

- šotor napihljiv, AZ 18 (na stisnjen zrak 4x4 m proizvajalec - Wetter tehnologija - z ustreznimi tlačnimi posodami); (4 kpl)

4. ZAGOTAVLJANJE PRIPRAVLJENOSTI (UPORABNOSTI) PRIKOLICE

Prikolice so nameščene v prostorih poklicnih GEŠP v Celju, Murski Soboti, Kopru, Novem mestu, Novi Gorici, Kranju in v Državnem logističnem centru Roje. Pripravljenost in stalno funkcionalnost prikolice pa zagotavljajo GEŠP, SNMP, izpostave Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje v katerih so nameščene prikolice in Sektor za operativo, Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

SNMP so zadolžene za:

- vzdrževanje vsebine prikolice v skladu s Seznamom zdravil, medicinskega materiala in medicinske opreme,
- redno pregledovanje medicinskega materiala in opreme ter skrb za neoporečnost in pravočasno zamenjavo te (pred potekom roka uporabnosti),
- nadomestitev porabljenega medicinskega materiala in opreme v primeru uporabe medicinskega materiala in opreme iz prikolice

SNMP skrbijo za materialna sredstva in tehnično opremo po seznamu, ki je določen v Prilogi 1.

Priloga 1: Seznam materialnih sredstev in tehnične opreme (SNMP)

GEŠP so zadolžene za:

- oskrbo agregatov za elektriko z gorivom,
- pripravljenost radijskih postaj, prenosnih svetilk in izolirnih dihalnih aparatov,
- garažiranje prikolice,
- prevoz prikolice na kraj intervencije,
- takojšnje javljanje morebitnih poškodb, napak oziroma tehnične neizpravnosti prikolice oziroma materialnih sredstev in opreme (razen sredstev in opreme nujne medicinske pomoči) pristojni izpostavi Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

GEŠP skrbijo za materialna sredstva in tehnično opremo po seznamu, ki je določen v Prilogi 2.

Priloga 2: Seznam materialnih sredstev in tehnične opreme (GEŠP)

Izpostave in Sektor za operativno, Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje v katerih so nameščene prikolicе so zadolženi za:

- zagotavljanje servisiranja in popravila prikolic,
- vzdrževanje prikolic, materialnih sredstev in tehnične opreme,
- tehnično izpravnost, zavarovanje in registracijo prikolic,
- izdelavo načrta aktiviranja prikolicе.

Načrt aktiviranja prikolicе mora biti usklajen reševalnimi službami oziroma reševalnimi enotami, ki skrbijo za prikolicо. Z načrtom pa morajo biti seznanjene vse reševalne službe (vse GEŠP in SNMP, vključno s Policijo) na območju pristojnosti izpostave Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Načrt aktiviranja prikolicе je v Prilogi 3.

Priloga 3: Načrt aktiviranja prikolicе za reševanje ob množičnih nesrečah

5. POSTOPKI OB UPORABI (AKTIVIRANJU) PRIKOLICE

Vsi, ki uporabljajo prikolicо morajo biti predhodno funkcionalno usposobljeni za uporabo prikolicе ter delo in rokovanje z opremo prikolicе (seznanjeni z namenom, aktiviranjem, vsebino opreme prikolicе in uporabo opreme).

Zaradi vzdrževanja visoke stopnje pripravljenosti za uporabo prikolicе se morajo vsi, ki so predvideni za uporabo prikolic redno udeleževati vaj, ki se pripravijo v skladu s Pravilnikom o organizaciji in izvedbi vaj v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Vaje se organizirajo najmanj dvakrat letno (vključeni vsi uporabniki). Za urjenje posameznih postopkov se lahko organizirajo vaje večkrat letno. V primeru, da je bila prikolicа aktivirana ob nesreči, se to šteje kot izvedena vaja.

Evidenco o udeležbi na vajah vodi pristojna izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ki tudi izdaja potrdila o udeležbi na vajah.

5. 1 Aktiviranje prikolicе

- A) Prikolicа se aktivira takoj, če je že iz klica razvidno (klicatelj policist, upravljavec prometne infrastrukture, gasilec), da gre za množično nesrečo. Aktivira jo pristojni regijski center za obveščanje v skladu z načrtom aktiviranja prikolicе.
- B) Kadar prva ekipa nujne medicinske pomoči na kraju nesreče ugotovi, da gre za množično nesrečo, odločitev o aktiviranju prikolicе sprejme vodja medicinske intervencije. Vodja medicinske intervencije posreduje zahtevo za aktiviranje vodji intervencije oziroma neposredno regijskemu centru za obveščanje, ki aktivira prikolicо v skladu z načrtom aktiviranja prikolicе.
- C) V primeru naravnih in drugih nesreč, ko se aktivirajo regijski ali državni načrti za zaščito in reševanje se vsi postopki uporabe prikolic izvajajo v skladu s temi načrti. Odločitev o aktiviranju prikolicе sprejme pristojni regijski poveljnik Civilne zaščite ali poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije oziroma njihovi namestniki. Regijski center za obveščanje aktivira prikolicо skladno z načrtom aktiviranja prikolicе.

5.2 Priprave in prihod na mesto intervencije

Zadolžena gasilska enota odpelje prikolico za množične nesreče, s primernim tehničnim vozilom, ki je na razpolago v gasilski enoti, na mesto intervencije. Vožnja na intervencijo se izvaja v skladu z veljavnimi cestno prometnimi predpisi in v skladu s pravili interventne vožnje. Ob prihodu na mesto intervencije se voznik javi vodji intervencije, ki odredi lokacijo postavitve samega vozila in prikolice.

Na mestu intervencije, v dogovoru z vodjem intervencije, gasilska enota zadolžena za prikolico (ob pomoči ostalih GEŠP) razvije mesto zdravstvene oskrbe in po navodilih vodje intervencije pripravi še ostalo zaščitno in reševalno opremo ter materialna sredstva iz prikolice, postavi šotore, pripravi elektroagregat in glede na potrebo osvetli prostor mesta zdravstvene oskrbe. Gasilci skrbijo za opremo in materialna sredstva v prikolici, ki so namenjena za izvajanje tehničnega reševanja.

Uporaba medicinskega materiala in opreme iz prikolice je pod nadzorom ekipe nujne medicinske pomoči iz enote nujne medicinske pomoči odgovorne za prikolico in je na kraju intervencije oziroma je aktivirana skupaj s prikolico.

Priloga 4: Organizacija mesta (delovišča) zdravstvene oskrbe na kraju nesreče

5.3 Zaključek intervencije in vrnitev prikolice

Po odločitvi vodje intervencije GEŠP zadolžena za prikolico v skladu z navodili proizvajalca pospravi opremo in materialna sredstva prikolice ter pripravi prikolico za odhod. Odhod z mesta intervencije odobri vodja intervencije. Prikolico se vrne na lokacijo prevzema. Za ves čas uporabe prikolice mora pristojna gasilska enota voditi delovodnik in ga pred predajo prikolice ustrezno zaključiti.

Zadolženi za opremo in materialno tehnična sredstva iz prikolice po intervenciji izvedejo pregled, popis in nadomestijo uporabljeno opremo in materialno tehnična sredstva najkasneje v 48. urah. Če so ugotovljene poškodbe tehnično reševalne opreme v prikolici, oziroma če je potreben servis se o servisu oziroma odpravi okvare dogovorita skrbnik prikolice v gasilski enoti in delavec – skrbnik prikolice v izpostavi Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. O trenutni neoperativnosti prikolice je potrebno takoj obvestiti pristojni regijski center za obveščanje.

6. UPORABA PRIKOLICE ZA URJENJE IN VAJE

Prikolica za množične nesreče se lahko aktivira v primerih, ko se izvaja državna ali regijska vaja zaščite in reševanja. Prav tako se lahko prikolica aktivira ob lokalnih vajah zaščite in reševanja s predhodnim soglasjem pristojnega regijskega poveljnika Civilne zaščite oziroma njegovega namestnika. Uporaba prikolice se odobri na podlagi načrta vaje. Z načrtom se predvidi namen, čas in lokacija uporabe prikolice ter naloge gasilske in ekipe nujne medicinske pomoči.

Vaje za uporabo prikolice se izvajajo na lokacijah namestitve prikolic oziroma na lokacijah določenih z načrtom vaje. Vaje so časovno usklajene s pristojno izpostavo Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Prikolica se lahko aktivira tudi za potrebe predstavitve dejavnosti in opreme s področja zaščite, reševanja in pomoči ter nujne medicinske pomoči širši javnosti. Soglasje za aktiviranje prikolice poda pristojni regijski poveljnik Civilne zaščite oziroma njegov namestnik.

Priloge:

Priloga 1: Seznam materialnih sredstev in tehnične opreme (SNMP)

Priloga 2: Seznam materialnih sredstev in tehnične opreme (GEŠP)

Priloga 3: Načrt aktiviranja prikolice za reševanje ob množičnih nesrečah

Priloga 4: Organizacija mesta (delovišča) zdravstvene oskrbe na kraju nesreče

Uporabljeni viri:

- J. Prestor, Oprema enot NMP za velike nesreče,

<http://www.vizijavarnosti.com/vsebina/2010/rvz-joze-prestor-opremanmp.php>

- tehnična dokumentacija

Navodilo so pripravili:

- Olga Andrejek, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- Dragana Dujić, Ministrstvo za zdravje,
- Jernej Hudohmet, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- Matej Mazič, Zdravstveni dom Celje,
- Janez Melanšek, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje,
- Zoran Petrovič, Zdravstveni dom Murska Sobota,
- Martin Smodiš, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje in
- Silvester Šrimpf, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Darko But
sekretar
generalni direktor